

SPRÁVA O ČINNOSTI ÚSKI MEDZI VII. A VIII. GENERÁLNYM ZHROMAŽDENÍM¹

Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie (ÚSKI) bolo pôvodne založené r. 1919 ako študentská katolícka organizácia, ktorá v priebehu rokov prešla vývojom, v období 1962 - 1990 pôsobila v exile, kde tiež došlo k zmene názvu na Ústredie slovenských katolíckych intelektuálov (Rím 1962). Po návrate na Slovensko bola znovu založená (1990) ako Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie (ÚSKI) a následne uznaná medzinárodným spoločenstvom ako právoplatný nástupca pôvodnej slovenskej organizácie, ktorá 14 rokov pracovala v exile. Po návrate do vlasti sa ÚSKI sústredilo najmä na osvetové a vzdelávacie aktivity s dôrazom na nekonfliktnosť voči záujmom kresťanstva. V prvých dvadsiatich rokoch po návrate do vlasti sme organizovali stovky prednášok v najrôznejších miestach Slovenska a tiež viacero niekoľkodňových seminárov, smerujúcich najmä na osvetu učiteľov.

V tom čase bolo cítenie väčšiny národa priaznivé kresťanskému životu, čo sa prejavovalo na mnohých skutočnostiach: návštevnosť kostolov, volebné výsledky, granty a dary kresťanským organizáciám a aktivitám. Po rokoch sa situácia schladila - návštevnosť omší poklesla a ustálila sa niekde medzi situáciou 80. rokov a tou krátko po návrate ÚSKI z exilu, volebné preferencie KDĽK poklesli, ÚSKI sa premiestnilo do skromného sekretariátu na Dúbravskej ceste, granty sme už nezískavali tak ľahko a niektorí darcovia smerovali svoje príspevky iným príjmom. Kvôli nedostatku prostriedkov sa postupne utlmila činnosť viacerých sekcií ÚSKI a reálne ostala iba sekcia pre vedu a vieru, ktorá sa zamerala na prednášky v Bratislave (spravidla v Dome Quo vadis) aj mimo ňu a na vydávanie úspešného členského časopisu *Radosť a nádej* (RAN). Nové granty sa nám nejaký čas nepodarilo získať a finančná situácia sa stávala kritickou. Museli sme vypratať sekretariát v areáli SAV, prostriedky na prenájom vhodnej miestnosti v Bratislave sme nemali, a tak sme museli núdzovo aspoň niekde umiestniť dovtedy tam umiestnené veci a dokumenty ÚSKI (tie boli čiastočne prevezené do rozpadajúcej sa budovy dielni Fyzikálneho ústavu SAV a zvyšok rozdelený členom ÚSKI na dočasnú úschovu). Finančné a niektoré administratívne dokumenty boli uložené u (vtedajšej výkonnej tajomníčky ÚSKI) RNDr. Magdalény Kucherovej a hospodárky RNDr. Jozefíny Križanovej v ich bydlisku.

¹ Túto správu dopĺňa „Činnosť pobočky ÚSKI v Bardejove“ (s. 89).

Ekonomická situácia ústavov SAV nás na prelome rokov 2017 a 2018 prinútila k ďalším úsporným opatreniam – bolo nutné uvoľniť ďalšie priestory, kde sme mali – dočasne uložené veci. Po diskusiách na Predsedníctve ÚSKI sme sa rozhodli zlikvidovať nefunkčnú a morálne zastaranú časť techniky (najmä tlačiarne a počítače – tie až po tom, čo sme dôležité informácie prehrali na USB kľúč), vyhodit prevažnú časť písomných materiálov, časopisov a naozaj starých účtovných dokladov, a ostatné uložiť – zatiaľ v Kňazskom seminári sv. Cyrila a Metoda v Bratislave, kde sa nám podarilo dohodnúť použiteľné priestory.

Pravidelne sme aj naďalej organizovali prednášky – od predchádzajúceho, VII. generálneho zhromaždenia (Bratislava 2015) takmer 40 kvalitných prednášok v Dome Quo vadis, resp. na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity na aktuálne témy z oblastí prírodných a spoločenských vied a ich vzťah k teologickým otázkam, a cca 10 prednášok na iných miestach Slovenska. Úspešne sme splnili ciele grantu, ktorý sme získali r. 2015; pravidelne vychádza časopis RAN, ktorý je v ostatných rokoch posielaný aj na všetky biskupské úrady na Slovensku, za čo nám viacerí biskupi neraz poďakovali. Podporili sme viaceré podujatia (najčastejšie petičné akcie) organizované Fórom kresťanských inštitúcií (FKI). Počas štyroch rokov od ostatného generálneho zhromaždenia štyria členovia ÚSKI získali prestížne ocenenie Fides et ratio, vrátane súčasného člena Predsedníctva Mons. Gašpara Fronca, a jeden z členov Predsedníctva získal tento rok rovnako prestížne ocenenie Fra Angelico (aj Fides et ratio, aj Fra Angelico sú udeľované Konferenciou biskupov Slovenska). Pravidelne vysielame mladých (členstvo v ÚSKI nie je podmienkou) na týždňové Salzburger Hochschul-Woche, kde prijímajúca Salzburšká univerzita udeľuje časti vyslaných záujemcov štipendium na ich účasť.

V neoficiálnej diskusii niektorí členovia Predsedníctva otvorili otázku nášho duchovného správcu. Biskup Andrej Imrich pre pokročilý vek už nebol tak aktívny ako v prvých rokoch po návrate ÚSKI z exilu, a zhodli sa na tom, že jeho vhodným nástupcom v tejto funkcii by mohol byť biskup František Rábek, ordinár OS a OZ SR, už aj z toho dôvodu, že je predsedom Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru KBS, ktorá má ciele (aj keď na inej úrovni a inými prostriedkami) podobné ako ÚSKI. Na najbližšom zasadnutí Predsedníctva ÚSKI prítomní jednomyselne schválili tento návrh, predseda ÚSKI ho tlmočil biskupovi Rábekovi, a ten ho prijal.

Snažíme sa, aby naša organizácia žila aj naďalej a získala mladých záujemcov. V tom nám pomáhajú niektorí starší kolegovia vyššieho veku, ale mladého ducha. Tak napr. prof. Eduard Bublinec získal krátko po predchádzajúcom generálnom zhromaždení hneď se-

dem nových mladých členov. Skupina okolo RNDr. Jozefa Kollára, Dr.h.c., prejavila záujem o vytvorenie novej pobočky v Šali.

V členskej základni nová výkonná tajomníčka ÚSKI Ing. Blažena Orešková urobila roky zanedbávanú evidenciu členov. Mali sme evidovaných veľa členov s nulovou aktivitou, ktorí často počas viacerých rokov ani neplatili členské príspevky. Dôvodom bol často vyšší vek a zdravotné problémy, prípadne úmrtie. Tým, ktorí sa neozvali tri roky alebo dlhšie a cez naše výzvy neplatili členské príspevky, sme museli v súlade so štatútom ÚSKI zrušiť členstvo. Takto sa počet našich členov žiaľ znížil o 45 %. Záverom predseda ÚSKI poďakoval členom predsedníctva za prácu vykonanú počas 4-ročného funkčného obdobia, najmä prvej podpredsedníčke Mgr. Márii Spišiakovskej, PhD., za aktivitu pri príprave generálneho zhromaždenia a zastupovaní v obdobiach predsedovej neprítomnosti, výkonnej tajomníčke Ing. Oreškovej za uvedenie evidencie členov do použiteľného stavu, RNDr. Jozefíne Križanovej za aktivitu vynaloženú na získanie grantov a doc. Miroslavovi Karabovi za promptné a úspešné získanie náhradných priestorov na prednášky koncom r. 2018 a začiatkom r. 2019. Vďaka patrí aj tým, ktorí sa starali o našu webovú stránku a „služobnú“ e-mailovú adresu RAN-u, Ing. Rudolfovi Gunčagovi a doc. Ľubošovi Rojkovi, Mons. Gašparovi Froncovi za vybavenie priestoru na dočasné uloženie materiálu a dokumentov ÚSKI, a predsedníčke Revíznej komisie prof. Zlatici Plašienkovej za vedenie komisie počas celých 4 rokov. Poďakovanie si ale zaslúžia aj ďalší členovia Predsedníctva a ostatní, ktorí často pracovali pre ÚSKI aj na úkor času, ktorý mohli venovať svojej rodine a/alebo vlastnému naberaniu síl.

Dúfame ale, že počet mladých medzi nami sa bude zvyšovať, a tiež sa budeme snažiť o aktívnejšie kontakty s decíznou a finančnou sférou, aby naša organizácia mala zaistené vhodné podmienky a mohla pracovať úspešne aj naďalej.

Doc. RNDr. Emil Běták, DrSc.

ČINNOSŤ POBOČKY ÚSKI V BARDEJOVE

O činnosti pobočky ÚSKI v Bardejove informoval jej predseda Dr. Ján Maník, PhD., ktorý zdôraznil, že činnosť ÚSKI to nie je len činnosť ÚSKI v Bratislave, ale aj aktivity jednotlivých pobočiek na Slovensku.

Úvodom svojho príhovoru podčiarkoval skutočnosť, že nielen ÚSKI oslavuje 100. výročie, ale aj pobočka ÚSKI v Bardejove oslavu-

je 10. výročie svojho obnovenia. Totiž do roku 2008 boli v Bardejove len štyria členovia ÚSKI a pobočka bola úplne nefunkčná. V marci 2009 zavítal do Bardejova prof. Július Krempaský, ktorý za účasti vyše stovky poslucháčov predniesol prednášku na tému Veda a viera. Práve touto prednáškou sa podarilo obnoviť bardejovskú pobočku, rozbehnúť jej aktívnu činnosť a získať nových členov.

Za tých desať rokov pobočka ÚSKI v Bardejove v zmysle Stanov ÚSKI realizovala vzdelávaciu, kultúrnu a sociálnu činnosť. V rámci vzdelávacej činnosti sa jej podarilo zorganizovať prednášku prof. Júliusa Krempaského, prof. Ladislava Csontos SJ, prof. Tadeusza Zasepu, prof. Vladimíra Krčméryho, prof. Jozefa Tiňa, RNDr. Igora Túnyiho, DrSc., akademického sochára Martina Kutného, jezuitského pátra Františka Sočuvku, dominikánskeho kňaza otca Hilara, Františka Neupauera z OZ Nenápadní hrdinovia, europoslanca Miroslava Mikolášika a ďalších. Hodnotným podujatím bolo aj sympózium na tému Kresťanský personalizmus, na ktorom aktívne vystúpila aj prof. Zlatica Plašienková. V rámci kultúrnej činnosti pobočka zorganizovala zájazd do Talianska (Floencia - Rím - Padova), výlet do Wadowíc a Krakova, výlet do Sárospataku a Tokaja, výlet do Ľutiny, výlet na Litmanovú a Pieniny. Zo sociálnej oblasti treba spomenúť pôstne zbierky šatstva, obuvi a potravín pre zariadenie o. Mariána Kuffu v Žakovciach a o. Petra Gombitu pri Košiciach.

V rokoch 2015 - 2019, čiže od konania ostatného generálneho zhromaždenia doposiaľ, pobočka ÚSKI v Bardejove okrem už spomenutých aktivít zrealizovala niekoľko podujatí: prednášku prorektora VSMP Mariána Ambrózyho na tému Trinity model, vernisáž publikačnej činnosti gréckokatolíckeho kňaza PaedDr. Františka Dancáka a výlet na Litmanovú a Pieniny. Pobočka sa ďalej spolupodieľala pri organizovaní spomienkového stretnutia na Dr. Emila Korbu, Memoríálu prof. Alexandra Spesza a prezentácií nových publikácií člena ÚSKI o. PaedDr. Františka Dancáka v Šašovej, Matysovej, Hrabskom a Kružlove.

Dr. Maník ďalej informoval, že v rámci bardejovskej pobočky sa konajú pravidelné stretnutia členov, na ktorých sa diskutuje o aktuálnych náboženských, spoločenských či miestnych témach s cieľom, že ÚSKI nemá byť len formálny spolok, ale aj neformálne spoločenstvo, kde sa členovia stretávajú, diskutujú a obohacujú.

*PhDr. PaedDr. Ján Maník, PhD.
predseda pobočky v Bardejove*

ROZDELENIE FUNKCIÍ PO VIII. GENERÁLNOH ZHROMAŽDENÍ

a) Volené funkcie:

Predseda ÚSKI:	Mons. Mgr. Gašpar Fronc
Podpreds. pre záp. Slovensko:	(neobsadené)
Podpreds. pre stredné Slovensko:	Mgr. et Mgr. Iveta Gallová
Podpreds. pre vých. Slovensko:	PhDr. PaedDr. Ján Maník, PhD.

Ostatní členovia Predsedníctva ÚSKI:

Ing. Milan Barna, PhD.
Dr.h.c. RNDr. Jozef Kollár
RNDr. Jozefína Križanová

Revízna komisia:

prof. PhDr. Zlatica Plašienková, PhD.
doc. PhDr. Miroslav Karaba, PhD.
Bc. Anna Ondrušíková

b) Funkcie menovaním:

Vedúci redaktor časopisu RAN:	doc. RNDr. Emil Běták, DrSc.
Výkonná tajomníčka ÚSKI:	Ing. Blažena Orešková

c) Špeciálna funkcia (nespadá pod právomoc Preds. ÚSKI):

Duchovný správca:	Mons. biskup František Rábek
-------------------	------------------------------